

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Συμπλήρωμα του εγγράφου
κατευθύνσεων της ΕΚΤ
προς τις τράπεζες για τα μη
εξυπηρετούμενα δάνεια:
εποπτικές προσδοκίες
σχετικά με τις προβλέψεις
προληπτικού χαρακτήρα για
τα μη εξυπηρετούμενα
ανοίγματα

BANKENTOEZICHT

Μάρτιος 2018

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŖJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Περιεχόμενα

1	Γενικό πλαίσιο	2
2	Γενική έννοια	3
2.1	Πεδίο εφαρμογής	3
2.2	Γενικό πλαίσιο προληπτικής εποπτείας	3
2.3	Εφαρμογή των εποπτικών προσδοκιών	5
3	Ορισμοί που ισχύουν στο παρόν συμπλήρωμα	8
3.1	Ορισμός των νέων ΜΕΑ και υπολογισμός παλαιότητας	8
3.2	Πιστωτική προστασία για την εξασφάλιση ανοιγμάτων	8
3.3	Ορισμός των εξασφαλισμένων και των ανεξασφάλιστων μερών των ΜΕΑ	9
4	Προσδοκίες σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα	12
4.1	Κατηγορίες προσδοκιών σχετικά με τις προβλέψεις	12
4.2	Λεπτομερής παρουσίαση των ποσοτικών εποπτικών προσδοκιών	13

1 Γενικό πλαίσιο

Στις 20 Μαρτίου 2017 η ΕΚΤ δημοσίευσε το έγγραφο κατευθύνσεων της προς τις τράπεζες για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια¹ (έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ). Το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ αποσαφηνίζει τις εποπτικές προσδοκίες σχετικά με τον εντοπισμό, τη διαχείριση, την επιμέτρηση και τη διαγραφή των ΜΕΔ στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανονισμών, οδηγιών και κατευθυντήριων γραμμών.

Το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ επισημαίνει τη σπουδαιότητα των πρακτικών που αφορούν τον σχηματισμό προβλέψεων και τη διενέργεια διαγραφών για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια² εγκαίρως, καθώς αυτές οι πρακτικές συμβάλλουν στην ενίσχυση των ισολογισμών των τραπεζών επιτρέποντάς τους να επικεντρωθούν (εκ νέου) στις βασικές τους επιχειρηματικές δραστηριότητες, κυρίως στη χορήγηση πιστώσεων προς την οικονομία.

Το παρόν συμπλήρωμα αποτελεί προσθήκη του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, προσδιορίζοντας τις εποπτικές προσδοκίες της ΕΚΤ κατά την αξιολόγηση των επιπέδων των προβλέψεων προληπτικού χαρακτήρα που σχηματίζονται από τις τράπεζες για μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ)³. Όπως αναλύεται λεπτομερώς παρακάτω, στο πλαίσιο αυτό η ΕΚΤ θα αξιολογεί, μεταξύ άλλων, το χρονικό διάστημα ταξινόμησης ενός ανοίγματος ως μη εξυπηρετούμενου [δηλ. την «παλαιότητα» του (vintage)] καθώς και τη διακρατούμενη εξασφάλιση (αν υπάρχει). Οι εποπτικές προσδοκίες της ΕΚΤ καθορίζουν αυτά που η ΕΚΤ θεωρεί ότι αποτελούν συνετή αντιμετώπιση των ΜΕΑ. Σκοπός της είναι να αποφεύγεται στο μέλλον η υπερβολική συσσώρευση μη καλυμμένων παλαιών ΜΕΑ στους ισολογισμούς των τραπεζών, κάτι που θα απαιτούσε τη λήψη εποπτικών μέτρων. Το συμπλήρωμα αυτό δεν υποκαθιστά τυχόν ισχύουσα κανονιστική ή λογιστική απαίτηση ούτε κατισχύει αυτής.

¹ Έγγραφο κατευθύνσεων προς τις τράπεζες για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

² Βλ. την Ενότητα 6.6 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ.

³ Όπως και στο έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, τα αρχικά «ΜΕΔ» και «ΜΕΑ» χρησιμοποιούνται χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ τους.

2 Γενική έννοια

2.1 Πεδίο εφαρμογής

Σύμφωνα με το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, το παρόν συμπλήρωμα προσδιορίζει τις εποπτικές προσδοκίες της ΕΚΤ που αφορούν τις σημαντικές τράπεζες υπό την άμεση εποπτεία της.

Το παρόν συμπλήρωμα δεν είναι δεσμευτικό για τις τράπεζες, αλλά χρησιμεύει ως βάση για τον εποπτικό διάλογο. Η ΕΚΤ θα αξιολογεί τουλάχιστον ετησίως τυχόν διαφορές μεταξύ των πρακτικών των τραπεζών και των προσδοκιών για τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα, όπως ορίζονται στο παρόν συμπλήρωμα.

Η ΕΚΤ θα συνδέει τις εποπτικές προσδοκίες του παρόντος συμπληρώματος με τα νέα ΜΕΑ που έχουν ταξινομηθεί ως τέτοια από την 1η Απριλίου 2018. Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των εποπτικών προσδοκιών (βλ. Ενότητα 4.2), θα ζητείται επομένως από τις τράπεζες να ενημερώνουν την ΕΚΤ για τυχόν διαφορές μεταξύ των πρακτικών τους και των προσδοκιών σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα, ως μέρος του εποπτικού διαλόγου στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP), από τις αρχές του 2021 και μετά.

2.2 Γενικό πλαίσιο προληπτικής εποπτείας

Όπως περιγράφεται επίσης στο Κεφάλαιο 6.1 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, το υφιστάμενο πλαίσιο προληπτικής εποπτείας απαιτεί από τους επόπτες να αποφασίζουν κατά πόσο οι προβλέψεις των τραπεζών είναι επαρκείς και σχηματίζονται εγκαίρως.

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (Basel Committee on Banking Supervision - BCBS) επισημαίνει τις αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στους επόπτες αφενός να αξιολογούν τις διαδικασίες των τραπεζών για τον έλεγχο διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και την αποτίμηση στοιχείων ενεργητικού και αφετέρου να διασφαλίζουν ότι οι τράπεζες διαθέτουν επαρκείς προβλέψεις για ζημιές από δάνεια, ιδίως από την πλευρά της αξιολόγησης των ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο και της κεφαλαιακής επάρκειας. Αυτό αποτυπώνεται στις αντίστοιχες κατευθυντήριες γραμμές, μεταξύ άλλων στις εξής:

- «Guidance on credit risk and accounting for expected credit losses», BCBS (2015) και «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη λογιστική καταγραφή των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών», EAT (2017).
- «Core Principles for Effective Banking Supervision» (2012), BCBS και Πυλώνας 2 της Βασιλείας II (2006).

Πιο συγκεκριμένα, τα άρθρα της οδηγίας σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD)⁴, τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω, θεωρούνται συναφή.

- Σύμφωνα με το άρθρο 74 οι τράπεζες θα πρέπει να έχουν «επαρκείς μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου περιλαμβανομένων κατάλληλων διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών [...] που να συνάδουν προς τις αρχές της ορθής και αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων».
- Σύμφωνα με το άρθρο 79 στοιχεία β) και γ) απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές να διασφαλίζουν ότι «τα ιδρύματα έχουν εσωτερικές μεθόδους που τους επιτρέπουν να εκτιμούν τον πιστωτικό κίνδυνο των ανοιγμάτων σε μεμονωμένους οφειλέτες [...] και τον πιστωτικό κίνδυνο σε επίπεδο χαρτοφυλακίου» και ότι «η διαρκής διαχείριση και παρακολούθηση των διαφόρων χαρτοφυλακίων και ανοιγμάτων που ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο των ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων του εντοπισμού και της διαχείρισης προβληματικών πιστώσεων και της διενέργειας επαρκών προσαρμογών και προβλέψεων αξίας, γίνεται μέσω αποτελεσματικών συστημάτων».
- Επιπροσθέτως, το άρθρο 88 περιέχει επίσης την αρχή σύμφωνα με την οποία «το διοικητικό όργανο πρέπει να διασφαλίζει την αρτιότητα των συστημάτων λογιστικής και χρηματοοικονομικών εκθέσεων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και επιχειρησιακών ελέγχων και της συμμόρφωσης με το νόμο και τα συναφή πρότυπα».
- Σύμφωνα με το άρθρο 97 παράγραφος 1, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να εξετάζουν τις ρυθμίσεις, τις στρατηγικές, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που εφαρμόζουν τα ιδρύματα προκειμένου να συμμορφώνονται προς την CRD και τον κανονισμό σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation - CRR)⁵. Το άρθρο 97 παράγραφος 3 αναφέρει περαιτέρω ότι «...οι αρμόδιες αρχές προσδιορίζουν κατά πόσο οι ρυθμίσεις, οι στρατηγικές, οι διαδικασίες και οι μηχανισμοί που εφαρμόζουν τα ιδρύματα, καθώς και τα ίδια κεφάλαιά τους και η ρευστότητά τους εξασφαλίζουν την υγιή διαχείριση και την κάλυψη των κινδύνων τους.»
- Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο 104 παράγραφος 1 απαριθμεί τις ελάχιστες εξουσίες που πρέπει να έχουν οι αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης, σύμφωνα με το στοιχείο β), της εξουσίας «να απαιτούν την ενίσχυση των ρυθμίσεων, διαδικασιών, μηχανισμών και στρατηγικών που τέθηκαν σε εφαρμογή σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74», και, σύμφωνα με το στοιχείο δ), «να απαιτούν από τα ιδρύματα να εφαρμόζουν ειδική πολιτική προβλέψεων ή μεταχείριση των στοιχείων του ενεργητικού από την άποψη των απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων». Αυτό αποτυπώνεται επίσης στο έγγραφο της EAT με τίτλο

⁴ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

«Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κοινές διαδικασίες και μεθόδους για τη διαδικασία εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)», παράγραφο 479 στοιχείο α), σύμφωνα με την οποία οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαιτήσουν από το ίδρυμα «να εφαρμόζει ειδική πολιτική προβλέψεων και –όπου επιτρέπεται από τους λογιστικούς κανόνες και τις κανονιστικές διατάξεις– να απαιτήσουν αύξηση των προβλέψεων».

Επομένως, ως μέρος του υφιστάμενου κανονιστικού καθεστώτος, οι επόπτες πρέπει να καθορίζουν κατά πόσο οι τράπεζες διαθέτουν αποτελεσματικές μεθοδολογίες και διαδικασίες σχηματισμού προβλέψεων σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τα ΜΕΑ καλύπτονται επαρκώς. Επιπλέον, επιτρέπεται στην ΕΚΤ «να ζητά από πιστωτικά ιδρύματα την εφαρμογή ειδικών προσαρμογών (αφαιρέσεις, φίλτρα ή παρόμοια μέτρα) σε υπολογισμούς ιδίων κεφαλαίων όπου η λογιστική αντιμετώπιση που εφαρμόζει η τράπεζα δεν θεωρείται συνετή από την άποψη της εποπτείας».⁶

Ως μέρος αυτής της διαδικασίας, οι επόπτες θα πρέπει να παρέχουν κατευθύνσεις ως προς τις προσδοκίες τους. Το συμπλήρωμα θα πρέπει να εξετάζεται σε αυτό το πλαίσιο.

2.3 Εφαρμογή των εποπτικών προσδοκιών

Οι προσδοκίες σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα που περιγράφονται στο παρόν συμπλήρωμα αποτελούν προσθήκη του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, προσδιορίζοντας τα επίπεδα των προβλέψεων που η ΕΚΤ θεωρεί ότι είναι συνετά. Το σχήμα 1 παρουσιάζει συνοπτικά την έννοια των προβλέψεων προληπτικού χαρακτήρα.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης που διενεργεί σχετικά με τα επίπεδα προβλέψεων για ΜΕΑ που διακρατούν οι επιμέρους τράπεζες, η ΕΚΤ θα λαμβάνει υπόψη το επίπεδο της υφιστάμενης προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου και, το σημαντικότερο, την κατηγορία παλαιότητας των ΜΕΑ. Η Ενότητα 3.2 διευκρινίζει τις μορφές εξασφαλίσεων ή άλλες μορφές προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου που η ΕΚΤ θα θεωρεί κατάλληλες από τη σκοπιά της προληπτικής εποπτείας. Οι προσδοκίες σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα καθορίζονται στην Ενότητα 4.

⁶ Βλ. υποσημείωση 8 της έκθεσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τον EEM (COM(2017) 591 final).

Σχήμα 1

Συνοπτική παρουσίαση της έννοιας των προβλέψεων προληπτικού χαρακτήρα

Οι ποσοτικές προσδοκίες σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα μπορεί να προχωρούν πέρα από τους λογιστικούς κανόνες, αλλά δεν είναι ασύμβατες προς αυτούς. Εάν η ισχύουσα λογιστική αντιμετώπιση δεν θεωρείται συνετή από τη σκοπιά της εποπτείας, το επίπεδο λογιστικών προβλέψεων ενσωματώνεται πλήρως στο διαθέσιμο κεφάλαιο των τραπεζών προκειμένου να πληρούνται οι εποπτικές προσδοκίες.

Το διαθέσιμο κεφάλαιο της τράπεζας για τους σκοπούς των προσδοκιών για προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα διαμορφώνεται από τα ακόλουθα στοιχεία:

1. όλες οι λογιστικές προβλέψεις σύμφωνα με το ισχύον λογιστικό πρότυπο, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων νέων εγγεγραμμένων προβλέψεων⁷,
2. υστερήσεις από αναμενόμενες ζημίες για τα αντίστοιχα ανοίγματα σε αθέτηση σύμφωνα με τα άρθρα 158 και 159 του CRR και άλλες μειώσεις CET1 από τα ίδια κεφάλαια που σχετίζονται με αυτά τα ανοίγματα.⁸

Οι τράπεζες ενθαρρύνονται να καλύπτουν ενδεχόμενα κενά που σχετίζονται με τις προσδοκίες προληπτικού χαρακτήρα, εγγράφοντας το μέγιστο δυνατό επίπεδο προβλέψεων σύμφωνα με το ισχύον λογιστικό πρότυπο. Εάν η ισχύουσα λογιστική αντιμετώπιση δεν είναι συμβατή με τις προσδοκίες σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα, οι τράπεζες έχουν επίσης τη δυνατότητα να προσαρμόζουν με δική τους πρωτοβουλία το κεφάλαιό τους κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 - CET1).⁹

Στη διάρκεια του εποπτικού διαλόγου - τουλάχιστον ετησίως στο πλαίσιο της SREP - η ΕΚΤ θα συζητεί με τις τράπεζες τυχόν αποκλίσεις από τις προσδοκίες για

⁷ Μπορούν να συμπεριλαμβάνονται επίσης οι μερικές διαγραφές που έχουν γίνει από την πιο πρόσφατη ταξινόμηση MEA και μετά, εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

⁸ Εκτός εάν οι άλλες μειώσεις CET1 αντανakλώνται ήδη στους υπολογισμούς των υστερήσεων από αναμενόμενες ζημίες.

⁹ Όπου οι τράπεζες αποφασίζουν να κάνουν μειώσεις από το κεφάλαιο CET1 με δική τους πρωτοβουλία, αυτές οι μειώσεις θα πρέπει να αναφέρονται στο πρότυπο κοινής πληροφόρησης (COREP) C01.00 στη σειρά 524 «(-) Πρόσθετες μειώσεις του κεφαλαίου CET1 λόγω του άρθρου 3 του CRR».

προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα όπως παρουσιάζονται στο παρόν συμπλήρωμα.

Κατά την αξιολόγηση τέτοιων αποκλίσεων, η ΕΚΤ θα εξετάζει συγκεκριμένες περιστάσεις [π.χ. την επίδραση έλξης (pulling effect)] που μπορεί να καταστήσουν τις προσδοκίες σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα μη αρμόζουσες για συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο/άνοιγμα. Τέτοιες περιστάσεις, για παράδειγμα, μπορούν να αφορούν μεταξύ άλλων μια κατάσταση κατά την οποία ο οφειλέτης αποδεδειγμένα πραγματοποιεί τακτικές μερικές αποπληρωμές που αντιστοιχούν σε σημαντικό μερίδιο των αρχικών συμβατικών πληρωμών, εφόσον αυτές οι πληρωμές επιτρέπουν την αποκατάσταση της τακτικής εξυπηρέτησης του ανοίγματος¹⁰ ανεξάρτητα αν είναι σε καθυστέρηση ή αβέβαιης είσπραξης, ή κατά την οποία η εφαρμογή των εποπτικών προσδοκιών θα είχε ως αποτέλεσμα, σε συνδυασμό με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 1 για τον πιστωτικό κίνδυνο, την κάλυψη άνω του 100% του ανοίγματος, ή άλλες σχετικές καταστάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, τυχόν ισχυρά αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το χαρτοφυλάκιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη στήριξη του εποπτικού διαλόγου.

Στη διάρκεια του εποπτικού διαλόγου η ΕΚΤ θα αξιολογεί τυχόν διαφορές μεταξύ των εποπτικών προσδοκιών της ΕΚΤ και την προσέγγιση που ακολουθούν οι επιμέρους τράπεζες ως προς τον σχηματισμό προβλέψεων. Η διαδικασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει μη επιτόπιες δραστηριότητες, όπως σε βάθος αναλύσεις (deep-dive) που διενεργούνται από την αντίστοιχη Μεικτή Εποπτική Ομάδα (ΜΕΟ), επιτόπιους ελέγχους ή και τα δύο. Τα αποτελέσματα της εποπτικής αξιολόγησης θα λαμβάνονται υπόψη στη SREP του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού. Εάν, έπειτα από δέουσα εξέταση των συγκεκριμένων περιστάσεων που παρουσιάστηκαν από την τράπεζα, η ΕΚΤ είναι της άποψης ότι οι προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα δεν καλύπτουν επαρκώς τον αναμενόμενο πιστωτικό κίνδυνο, ενδέχεται να ληφθούν εποπτικά μέτρα σύμφωνα με το πλαίσιο του Πυλώνα 2.

Η γενική συνάφεια του συμπληρώματος πρέπει να αξιολογείται σε επίπεδο ανοίγματος (δηλ. ημερομηνία της τελευταίας ταξινόμησης ως ΜΕΑ και αντίστοιχη παλαιότητα ΜΕΑ). Το σημείο αφετηρίας του εποπτικού διαλόγου θα είναι η αξιολόγηση που διενεργείται στο ισχύον επίπεδο ενοποίησης (μεμονωμένο, υποενοποιημένο ή ενοποιημένο επίπεδο σύμφωνα με την προσέγγιση SREP). Αυτή μπορεί να ακολουθείται από μια πιο λεπτομερή εποπτική ανάλυση, εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

¹⁰ Λαμβάνονται επίσης υπόψη τα Κεφάλαια 4 και 5.3.3 του εγγράφου κατευθύνσεων της ΕΚΤ για τα ΜΕΑ.

3 Ορισμοί που ισχύουν στο παρόν συμπλήρωμα

3.1 Ορισμός των νέων ΜΕΑ και υπολογισμός παλαιότητας

Για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος, ως «νέα ΜΕΑ» νοούνται όλα τα ανοίγματα που επαναταξινομούνται από εξυπηρετούμενα σε μη εξυπηρετούμενα σύμφωνα με τον ορισμό της EAT¹¹ μετά την 1η Απριλίου 2018, ανεξάρτητα από την ταξινόμηση που είχαν οποιαδήποτε στιγμή πριν από την ημερομηνία αυτή.

Στο παρόν συμπλήρωμα χρησιμοποιείται η έννοια της «παλαιότητας ΜΕΑ» για την εφαρμογή των προσδοκιών προληπτικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, ως παλαιότητα ΜΕΑ (NPE vintage) ορίζεται ο αριθμός των ημερών (που μετατρέπονται σε έτη) οι οποίες μεσολαβούν από την ημερομηνία κατά την οποία το άνοιγμα ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενο έως τη σχετική ημερομηνία υποβολής στοιχείων ή ημερομηνία αναφοράς, ανεξάρτητα από το γεγονός που προκάλεσε την ταξινόμηση ως ΜΕΑ. Επομένως, ο υπολογισμός της παλαιότητας για τα ανοίγματα «αβέβαιης είσπραξης» και «σε καθυστέρηση» είναι ο ίδιος και, όσον αφορά τα ανοίγματα «αβέβαιης είσπραξης» που μετατρέπονται σε ανοίγματα «σε καθυστέρηση», ο υπολογισμός συνεχίζεται και δεν ορίζεται εκ νέου από το μηδέν. Εάν ένα άνοιγμα επαναταξινομηθεί ως εξυπηρετούμενο σύμφωνα με τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της EAT¹² και λαμβανομένου επίσης υπόψη του κεφαλαίου 5 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, ο υπολογισμός της παλαιότητας ΜΕΑ για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος θεωρείται ότι θα ορίζεται εκ νέου από το μηδέν.

Τα ταξινομημένα ως ΜΕΑ ανοίγματα που εξυπηρετούνταν τακτικά πριν από την 1η Απριλίου 2018 και τα οποία επαναταξινομούνται ως μη εξυπηρετούμενα μετά την 1η Απριλίου 2018 θεωρούνται ότι είναι νέα ΜΕΑ για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος και ο υπολογισμός της παλαιότητας ΜΕΑ θα ξεκινά από το μηδέν.

3.2 Πιστωτική προστασία για την εξασφάλιση ανοιγμάτων

Το παρόν συμπλήρωμα εφαρμόζει αρχές προληπτικού χαρακτήρα για τον καθορισμό των κριτηρίων καταλληλότητας για την πιστωτική προστασία τα οποία χρησιμοποιούνται για να προσδιορίζεται ποια μέρη των ΜΕΑ θα πρέπει να θεωρούνται εξασφαλισμένα ή ανεξασφάλιστα και, κατά συνέπεια, κατά πόσο θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη εποπτικές προσδοκίες για τα εξασφαλισμένα ή τα ανεξασφάλιστα ανοίγματα. Αυτό βασίζεται στον συλλογισμό ότι η κάλυψη κινδύνων

¹¹ Αυτό αφορά επίσης ανοίγματα εκτός ισολογισμού καθώς και ΜΕΑ που διακρατούνται από τις διεθνείς θυγατρικές σημαντικών ιδρυμάτων. Για τα αγορασμένα ΜΕΑ, οι επόπτες θα λαμβάνουν υπόψη αποδεικτικά στοιχεία από τη σχετική διαδικασία δέουσας επιμέλειας.

¹² Final draft Implementing Technical Standards on forbearance and non-performing exposures (EBA ITS 2013/03)

μπορεί να χρειαστεί να αυξηθεί αν η λογιστική αντιμετώπιση δεν θεωρείται συνετή από την σκοπιά της εποπτείας, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

Για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος, τα παρακάτω είδη εξασφαλίσεων ή άλλες μορφές προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου θεωρούνται από την ΕΚΤ ότι εξασφαλίζουν πλήρως ή μερικώς τα ΜΕΑ.

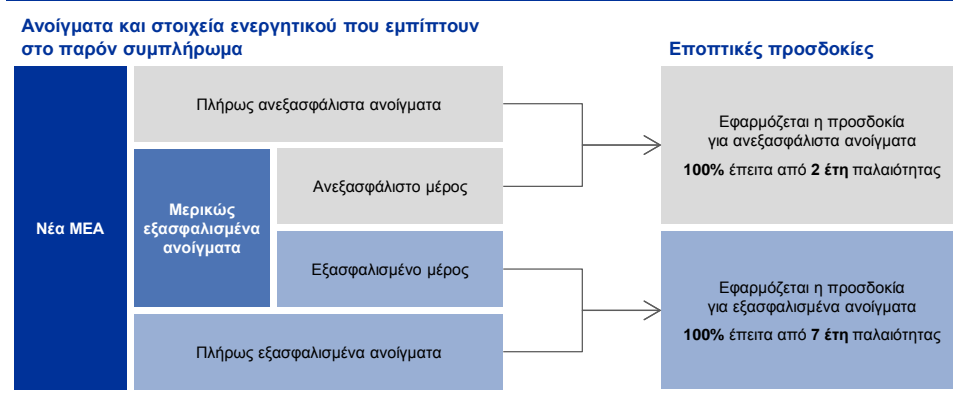
- α) Όλα τα είδη εξασφαλίσεων με ακίνητα.
- β) Άλλες αποδεκτές εξασφαλίσεις ή άλλες μορφές προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου που πληρούν τα κριτήρια μείωσης πιστωτικού κινδύνου όπως ορίζονται στο τρίτο μέρος, τίτλος ΙΙ, κεφάλαια 3 και 4 της CRR, ανεξάρτητα από το αν τα ιδρύματα χρησιμοποιούν την τυποποιημένη μέθοδο ή τη μέθοδο εσωτερικών διαβαθμίσεων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, εξασφαλίζονται ίσοι όροι ανταγωνισμού για όλες τις τράπεζες.

3.3 Ορισμός των εξασφαλισμένων και των ανεξασφάλιστων μερών των ΜΕΑ

Οι εποπτικές προσδοκίες που καθορίζονται στο παρόν συμπλήρωμα κάνουν διάκριση μεταξύ των εξασφαλισμένων και ανεξασφάλιστων (μερών των) ΜΕΑ όπως περιγράφεται παρακάτω.

Σχήμα 2

Συνδυασμός προσεγγίσεων για νέα ΜΕΑ που εμπίπτουν στο συμπλήρωμα

Γενικά, οι εποπτικές προσδοκίες αφορούν όλες τις αναληφθείσες και μη αναληφθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις με καθεστώς μη εξυπηρέτησης. Ωστόσο, μπορεί να μην λαμβάνονται υπόψη σε ό,τι αφορά τις μη χρησιμοποιηθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις που μπορεί να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή και χωρίς προειδοποίηση ή που προβλέπουν αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.

Πλήρως ανεξασφάλιστα ανοίγματα

Για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος, τα ΜΕΑ θεωρούνται πλήρως ανεξασφάλιστα εάν δεν επωφελούνται από την προστασία έναντι πιστωτικού κινδύνου όπως περιγράφεται στην Ενότητα 3.2. Αυτά τα ανοίγματα αξιολογούνται στο πλαίσιο του εποπτικού διαλόγου βάσει των εποπτικών προσδοκιών για ανεξασφάλιστα ανοίγματα, όπως περιγράφεται περαιτέρω στην Ενότητα 4.

Πλήρως εξασφαλισμένα ανοίγματα

Για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος, τα ΜΕΑ θεωρούνται πλήρως εξασφαλισμένα αν επωφελούνται από προστασία έναντι πιστωτικού κινδύνου, όπως περιγράφεται στην Ενότητα 3.2, η οποία υπερβαίνει τις τρέχουσες αναληφθείσες και ενδεχόμενες μη αναληφθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις του οφειλέτη. Αυτά τα ανοίγματα αξιολογούνται στο πλαίσιο του εποπτικού διαλόγου βάσει των εποπτικών προσδοκιών για εξασφαλισμένα ανοίγματα, όπως περιγράφεται περαιτέρω στην Ενότητα 4.

Οι τράπεζες αναμένεται να χρησιμοποιούν ως αξίες εξασφαλίσεων την αξία της εξασφάλισης η οποία υποβάλλεται για το άνοιγμα σύμφωνα με τις οδηγίες χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (FINREP) που ορίζονται στο Παράρτημα V¹³ υπό τον τίτλο «Ληφθείσες εξασφαλίσεις και εγγυήσεις», από την οποία αφαιρούνται εξασφαλίσεις και άλλες μορφές προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου που δεν λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του παρόντος συμπληρώματος (βλ. Ενότητα 3.2). Όσον αφορά την αποτίμηση της αξίας ακινήτων, σχετική αναφορά γίνεται στο Κεφάλαιο 7 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, στο οποίο παρουσιάζονται οι εποπτικές προσδοκίες ως προς αυτό, συμπεριλαμβανομένων επαρκώς συνετών περικοπών αποτίμησης ή προσαρμογών.

Μερικώς εξασφαλισμένα ανοίγματα

Εφαρμόζεται συνδυασμός προσεγγίσεων σε ΜΕΑ τα οποία είναι μερικώς εξασφαλισμένα (δηλ. η αξία της προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου όπως περιγράφεται στην Ενότητα 3.2 δεν υπερβαίνει τις τρέχουσες αναληφθείσες και ενδεχόμενες μη αναληφθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις). Μόλις η τράπεζα καθορίσει την αξία της προστασίας της έναντι πιστωτικού κινδύνου, το άνοιγμα θα πρέπει να θεωρείται ότι χωρίζεται στα ακόλουθα δύο στοιχεία:

1. **Εξασφαλισμένο μέρος:** Για τον καθορισμό του εξασφαλισμένου μέρους των ΜΕΑ, η τράπεζα αποτιμά την αξία της προστασίας έναντι πιστωτικού κινδύνου όπως περιγράφεται ανωτέρω για τα πλήρως εξασφαλισμένα ανοίγματα. Το εξασφαλισμένο μέρος αξιολογείται σύμφωνα με τις εποπτικές προσδοκίες για τα εξασφαλισμένα ανοίγματα.

¹³ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/1443 της 29ης Ιουνίου 2017 της Επιτροπής για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 680/2014 της Επιτροπής

2. **Ανεξασφάλιστο μέρος:** Το ανεξασφάλιστο μέρος θα είναι ίσο με τις αρχικές αναληφθείσες και ενδεχόμενες μη αναληφθείσες πιστωτικές διευκολύνσεις μείον το εξασφαλισμένο μέρος του ανοίγματος. Το ανεξασφάλιστο μέρος αξιολογείται σύμφωνα με τις εποπτικές προσδοκίες για τα ανεξασφάλιστα ανοίγματα.

Για τα πλήρως και τα μερικώς εξασφαλισμένα ανοίγματα, οι τράπεζες αναμένεται να εξετάζουν τακτικά την αξία των εξασφαλίσεων σύμφωνα με το έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ και να λαμβάνουν εγκαίρως υπόψη τυχόν αλλαγές στο πλαίσιο των προσδοκιών για τον σχηματισμό προβλέψεων. Δεδομένου του εγγενούς κινδύνου εκτέλεσης κατά τη ρευστοποίηση της αξίας της εξασφάλισης, οι τράπεζες θα πρέπει να εξετάζουν πολύ προσεκτικά τις περιπτώσεις αύξησης με την πάροδο του χρόνου του εξασφαλισμένου μέρους του ανοίγματος. Τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να στηρίζονται σε ισχυρά στοιχεία που να αποδεικνύουν τη διατηρησιμότητα των αυξημένων αποτιμήσεων, όπως περιγράφεται επίσης στο έγγραφο κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ όσον αφορά τα ακίνητα.

4 Προσδοκίες σχετικά με τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα

4.1 Κατηγορίες προσδοκιών σχετικά με τις προβλέψεις

Εποπτικές προσδοκίες για ανεξασφάλιστα ανοίγματα

Τα πλήρως ανεξασφάλιστα ΜΕΑ και το ανεξασφάλιστο μέρος των μερικώς εξασφαλισμένων ΜΕΑ θα αξιολογούνται από την ΕΚΤ βάσει των εποπτικών προσδοκιών όπως περιγράφεται στην Ενότητα 4.2,

Εποπτικές προσδοκίες για εξασφαλισμένα ανοίγματα

Ως μέρος του πλαισίου προληπτικής εποπτείας, μια τράπεζα πρέπει να είναι σε θέση να ρευστοποιεί την προστασία της έναντι πιστωτικού κινδύνου «εγκαίρως». Εάν η εξασφάλιση δεν έχει ρευστοποιηθεί έπειτα από πολυετή περίοδο από την ημερομηνία κατά την οποία το υφιστάμενο άνοιγμα ταξινομήθηκε ως μη εξυπηρετούμενο, εξαιτίας αστοχίας των εσωτερικών διαδικασιών της τράπεζας ή για λόγους εκτός του ελέγχου της τράπεζας (π.χ. χρονικό διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση των νομικών διαδικασιών), η εξασφάλιση θεωρείται κατ' αρχήν αναποτελεσματική και έτσι το άνοιγμα αναμένεται να αντιμετωπίζεται ως ανεξασφάλιστο από τη σκοπιά της προληπτικής εποπτείας στο πλαίσιο του παρόντος συμπληρώματος. Αυτό σημαίνει ότι ο σχηματισμός πλήρους πρόβλεψης προληπτικού χαρακτήρα θεωρείται συνετός έπειτα από περίοδο αρκετών ετών.

Στο πλαίσιο αυτό, τα πλήρως εξασφαλισμένα ΜΕΑ και το εξασφαλισμένο μέρος των μερικώς εξασφαλισμένων ΜΕΑ θα αξιολογούνται από την ΕΚΤ σύμφωνα με τις εποπτικές προσδοκίες όπως περιγράφεται στην Ενότητα 4.2.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα στοιχεία ενεργητικού υπό κατάσχεση δεν εμπίπτουν επί του παρόντος στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος συμπληρώματος. Ωστόσο, η Ενότητα 7.5 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ εξετάζει την αποτίμηση της αξίας των στοιχείων ενεργητικού υπό κατάσχεση, συμπεριλαμβανομένων επαρκώς συνετών περικοπών αποτίμησης ή προσαρμογών. Επιπλέον, το Παράρτημα 7 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ περιέχει επίσης σαφείς συστάσεις για την υποβολή και δημοσιοποίηση στοιχείων όσον αφορά τα στοιχεία ενεργητικού υπό κατάσχεση, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης κατά παλαιότητα.

4.2 Λεπτομερής παρουσίαση των ποσοτικών εποπτικών προσδοκιών

Η ΕΚΤ θα αξιολογεί τα επίπεδα προβλέψεων προληπτικού χαρακτήρα των νέων ΜΕΑ όπως καθορίζεται ανωτέρω στη διάρκεια του εποπτικού διαλόγου όπως περιγράφεται στην Ενότητα 2.3 του παρόντος συμπληρώματος, λαμβάνοντας υπόψη τις ποσοτικές προσδοκίες ποσοτικού οι οποίες παρουσιάζονται συνοπτικά στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1

Συνοπτική παρουσίαση των ποσοτικών προσδοκιών

	Ανεξασφάλιστο μέρος	Εξασφαλισμένο μέρος
Έπειτα από 2 έτη παλαιότητας ΜΕΑ	100%	
Έπειτα από 3 έτη παλαιότητας ΜΕΑ		40%
Έπειτα από 4 έτη παλαιότητας ΜΕΑ		55%
Έπειτα από 5 έτη παλαιότητας ΜΕΑ		70%
Έπειτα από 6 έτη παλαιότητας ΜΕΑ		85%
Έπειτα από 7 έτη παλαιότητας ΜΕΑ		100%

Προκειμένου να αποφεύγονται φαινόμενα «κατακρήμνισης» (cliff edge effects), είναι σημαντικό να χαράζεται μια δεόντως σταδιακή πορεία προς αυτές τις εποπτικές προσδοκίες, που θα ξεκινά από τη στιγμή της ταξινόμησης των ΜΕΑ. Επομένως, η ΕΚΤ θα αξιολογεί τα εξασφαλισμένα ανοίγματα στο πλαίσιο του εποπτικού διαλόγου, λαμβάνοντας υπόψη μια γραμμική πορεία που ξεκινά από το έτος 3 και μετά.

Σκοπός αυτών των προσδοκιών είναι να διασφαλίζεται ότι οι τράπεζες δεν συσσωρεύουν παλαιά ΜΕΑ που δεν καλύπτονται επαρκώς από προβλέψεις. Συνεπώς, η ΕΚΤ θεωρεί ότι οι συνετές προβλέψεις προϋποθέτουν ότι συνεχίζεται η εγγραφή λογιστικών προβλέψεων σύμφωνα με τις αξιολογήσεις των τραπεζών και των υφιστάμενων λογιστικών αρχών. Μόνον στην περίπτωση που η εφαρμοζόμενη λογιστική αντιμετώπιση δεν θεωρείται συνετή από εποπτική σκοπιά μπορούν οι επόπτες να καθορίσουν τη λήψη κατάλληλων εποπτικών μέτρων κατά περίπτωση.

Στη διάρκεια του εποπτικού διαλόγου όλες οι τράπεζες αναμένεται να ενημερώνουν τις αντίστοιχες ΜΕΟ τους για τα επίπεδα κάλυψης ανά παλαιότητα ΜΕΑ σε ό,τι αφορά τα ΜΕΑ που έχουν ταξινομηθεί μετά την 1η Απριλίου 2018. Στο πλαίσιο αυτό, αποκλίσεις από τις προσδοκίες για τις προβλέψεις προληπτικού χαρακτήρα όπως περιγράφονται στο παρόν συμπλήρωμα θα εξετάζονται πολύ προσεκτικά. Οι ΜΕΟ θα παρέχουν στις τράπεζες περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με αυτήν την διαδικασία αρκετά νωρίτερα.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις συστάσεις που περιέχονται στο Παράρτημα 7 του εγγράφου κατευθύνσεων για τα ΜΕΔ, οι τράπεζες παροτρύνονται επίσης να περιλαμβάνουν στα στοιχεία που δημοσιοποιούν τις προβλέψεις ανά είδος στοιχείων ενεργητικού και διαφορετικές παλαιότητες ΜΕΑ, καθώς αυτό αποτελεί ένα σημαντικό μέσο κοινοποίησης των προφίλ πιστωτικού κινδύνου τους στους συμμετέχοντες στην αγορά.

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2018

Ταχυδρομική διεύθυνση 60640 Frankfurt am Main, Germany
Τηλέφωνο +49 69 1344 0
Δικτυακός τόπος www.ecb.europa.eu

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.